

# *Verstandig nalaten aan een goed doel*

*Valérie Tack – notaris te Sint-Niklaas*

# Enkele feiten

- Vorig jaar hebben 128 goede doelen voor 218,6 miljoen euro aan erfenissen ontvangen.
- Het gemiddelde bedrag per ontvangende organisatie steeg van 1 miljoen euro in 2020 naar 1,7 miljoen euro in 2021.
- Het gemiddelde aantal legaten per organisatie ging omhoog: van zes naar acht.
- De grootste legatenwerwers waren Artsen Zonder Grenzen, Stichting tegen Kanker en Fondation Saint-Luc.
- Gemiddeld halen goede doelen 16 % van de totale inkomsten uit ontvangen erfenissen.

*Bron: De Tijd 13 september 2022 "Goede doelen krijgen recordbedrag aan erfenissen"*

# Hoe kan je iets “geven” aan een goed doel?

Er zijn twee mogelijkheden:

- 1) Via **schenking** = tijdens het leven van de “gever” → als je tijdens jouw leven een goed doel financieel wil steunen. **Definitief!**
- 2) Via **testament** = bij overlijden van de “gever” → uw bezittingen gaan pas na uw overlijden naar het goede doel. **Ten allen tijde herroepbaar.**

# Via schenking = tijdens het leven

Onderscheid tussen schenking:

- 1) Van roerende goederen : niet verplicht notarieel
- 2) Van onroerend goederen: notarieel

# Via testament = bij overlijden

Twee manieren:

1) Eigenhandig testament

Vormvoorwaarden

Vaak betwist door wettige erfgenamen die door het testament niets krijgen

2) Notarieel testament

Voor de notaris

Moeilijk aanvechtbaar

CRT

# In beide gevallen (eigenhandig en notarieel) enkele aandachtspunten:

Omschrijf het goede doel duidelijk: juiste en volledige benaming van de vzw met RPR nummer en adres van de zetel

→ *bv. De VZW, "RAAKZAAM" met zetel te 9111 Sint-Niklaas (Belsele), Patershoek 4, ingeschreven in het rechtspersonenregister te Gent afdeling Dendermonde onder nummer 0415298669*

Als je een specifiek goed nalaat, zorg voor zaakvervangning

# *Wie betaalt de belasting?*

De begiftigde, dus de vzw, is belastingplichtige

# Hoeveel betaalt de begiftigde?

**Niets.**

Schenken en/of nalaten aan een goed doel, kan aan 0,00% belasting.

Zowel voor **roerende** goederen (*bijvoorbeeld gelden*), maar ook voor **onroerende** goederen.

Als de schenker of de overledene *een inwoner* van het Vlaams Gewest was = als hij de afgelopen vijf jaar het langst in het Vlaams Gewest heeft gewoond.



# Artikel 2.7.4.2.1. Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF)

*In afwijking van artikel 2.7.4.1.1 bedraagt het tarief van de **erfbelasting 0 %** voor de legaten aan :*

*1° het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap;*

*2° de Vlaamse, de Franse en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;*

*3° de Franse en de Duitstalige Gemeenschap en aan het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest;*

*4° een staat in de Europese Economische Ruimte;*

***5° de provincies en gemeenten in het Vlaamse Gewest;***

*6° de openbare instellingen van de publiekrechtelijke rechtspersonen, vermeld in punt 1° tot en met 5° ;*

*7° erkende woonmaatschappijen als vermeld in artikel 4.36 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;*

*8° het Vlaams Woningfonds;*

*9° dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen als vermeld in artikel 12, § 2, 2° en 3°, van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;*

***10° verenigingen zonder winstoogmerk**, ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen van openbaar nut;*

*11° openbare centra voor maatschappelijk welzijn.*

*In afwijking van artikel 2.7.4.1.1 bedraagt het tarief van de erfbelasting 8,5% voor de legaten aan beroepsverenigingen en private stichtingen.*

*Het verlaagde tarief, vermeld in het eerste en het tweede lid, is ook van toepassing op gelijksoortige rechtspersonen die opgericht zijn volgens en onderworpen zijn aan de wetgeving van een andere staat van de Europese Economische Ruimte, en die bovendien hun zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging binnen de Europese Economische Ruimte hebben.*

# Artikel 2.8.4.1.1 VCF

§ 3 In afwijking van paragraaf 1 en 2 bedraagt het tarief van de schenkbelasting 0 % voor schenkingen, inclusief inbrengen om niet aan:

1° het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap;

2° de Vlaamse, de Franse en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;

3° de Franse en de Duitstalige Gemeenschap en aan het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest;

4° een staat van de Europese Economische Ruimte;

**5° provincies en gemeenten in het Vlaamse Gewest;**

6° de openbare instellingen van de publiekrechtelijke rechtspersonen, vermeld in de punt 1° tot en met 5°;

7° erkende sociale huisvestingsmaatschappijen als vermeld in 5 artikel 4.36 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;

8° het Vlaams Woningfonds;

9° dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen als vermeld in artikel 12, § 2, 2° en 3°, van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

10° **verenigingen zonder winstoogmerk**, ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen, [...] internationale verenigingen zonder winstoogmerk [...] en stichtingen van openbaar nut;

11° openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

In afwijking van paragraaf 1 en 2 bedraagt het tarief van de schenkbelasting 5,5 % voor schenkingen, inclusief inbrengen om niet, aan beroepsverenigingen en private stichtingen.

In afwijking van het eerste lid wordt de schenkbelasting, vermeld in paragraaf 1 en 2, gebracht op 100 euro voor de schenkingen, inclusief inbrengen om niet, gedaan aan rechtspersonen als vermeld in het 6 tweede lid 6 , als de schenker zelf een rechtspersoon als vermeld in het 6 tweede lid 6 , is.

Het tarief, vermeld in het eerste, tweede en derde lid , is ook van toepassing op gelijksoortige rechtspersonen die opgericht zijn volgens en onderworpen zijn aan de wetgeving van een andere staat van de Europese Economische Ruimte, en die bovendien hun [...] zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging binnen de Europese Economische Ruimte hebben.

# Belastingvoordeel voor giften aan erkende instellingen

Gift van minimum 40 euro en maximum 10% van het netto belastbaar inkomen.

Absolute bovengrens van 392.200 euro

= Belastingvermindering in personenbelasting van 45%

Aan erkende instellingen (lijst met erkende instellingen via <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingvoordelen/giften#q2>)

Toestand op 26/09/2022 = “Vesta” (oude benaming) is opgenomen als erkende instelling

# Wat is een vzw?

Een VZW is een rechtspersoon die niet mag gericht zijn op de ontplooiing van economische activiteiten en die een belangeloos doel nastreeft.

# Kan je *alles* schenken of nalaten aan een goed doel?

**Nee!** Want kinderen hebben altijd recht op hun “*reserve*” = *het deel waarop elk kind minimaal recht heeft.*

Sinds 2018 bedraagt de globale reserve **de helft** van de nalatenschap. Kinderen hebben daar altijd recht op.

Heb je 1 kind, dan heeft dat kind minimaal recht op de helft van de nalatenschap.

Heb je 2 kinderen, dan hebben ze elk minimaal recht op één vierde.

Heb je 3 kinderen, dan hebben elk minimaal recht op één zesde.

De **andere helft** is het beschikbaar deel.

Daar kan je vrij mee doen wat je wil. Dit deel kan je dus schenken of nalaten aan een goed doel.

Als je geen kinderen hebt, is er dus ook geen reserve.

In dat geval mag je wél heel je vermogen schenken of nalaten aan een goed doel

# 1 uitzondering

Stel dat er wel nog ouders zijn.

Zij hebben geen reserve

MAAR! als de ouders “behoefstig” zijn, hebben ze wel recht op onderhoudsgeld dat uit de nalatenschap wordt gehaald. De erfgenaam – wie het ook is – kan daar niet onderuit. De ouders hebben recht op een levensonderhoud, in de vorm van een kapitaal of maandelijkse lijfrente,

# *Exit duolegaat* in het Vlaams Gewest

## Wat hield dit in?

Het duolegaat was eigenlijk een **dubbel** legaat:

*De testator kent via zijn/haar testament een legaat (= een voorwerp, een som geld,...) toe aan de nabestaanden (bijzondere legatarissen) én aan het goede doel (algemene legataris)*

Het goede doel betaalde slechts een laag tarief erfbelasting (8,5%) op het legaat dat haar toekwam.

Het goede doel kreeg bijkomend de last om de erfbelasting op het legaat dat de bijzondere legatarissen toekwam, te betalen.

Het goede doel moest een nettobedrag (vrij van erfbelasting) uitkeren aan de bijzondere legatarissen.



Door het nieuwe artikel 2.7.3.2.15 VCF is de zogenaamde techniek van het duolegaat **niet afgeschaft**, maar ! De manier waarop de berekening van de erfbelasting gebeurt, heeft tot gevolg dat deze techniek **fiscaal niet meer interessant** is.

Er is geen equivalent alternatief.

Als u wilt nalaten aan een goede vriend, dan is de vriendenerfenis een uitkomst. Op het gedeelte van de erfenis tot maximaal 15.000 euro wordt er een erfbelasting van 3% aangerekend,